

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain ja merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annettua lakia ja merimieseläkelakia.

Esityksessä ehdotetaan poistettaviksi osa meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lakiin vuonna 2016 tehdyistä valtioneuvoston asetuksella voimaan saatettaviksi jätetyistä muutoksista. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta annetulla lailla ja merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta annetulla lailla oli tarkoitus hyväksyä merenmittausalukset mukaan tukikelpoisen toiminnan piiriin. Muutokset jätettiin valtioneuvoston asetuksella voimaan saatettaviksi, koska voimassa olevan tukiohjelman muuttaminen vaatii Euroopan komission hyväksynnän. Suomi lähetti asiasta ennakoilmoituksen Euroopan komissiolle meriliikenteen valtiontukia koskevien suuntaviivojen mukaisesti. Komissio ei kuitenkaan ole hyväksynyt Suomen tukiohjelman muutosta. Tämän vuoksi lakimuutokset, joita ei ole saatettu voimaan, ehdotetaan poistettaviksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös merimieseläkelakia siten, että merenmittausaluksilla työkentelevät työntekijät säilyisivät merimieseläkelain soveltamisalan piirissä edellä mainitusta lakimuutoksesta huolimatta. Samalla ehdotetaan muutettavaksi laissa olevia muutoksenhakua koskevia säännöksiä vastaamaan 1.1.2020 alkaen voimassa olevaa oikeustilaa.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Merimieseläkelain muuttamisesta annettua lakia sovellettaisiin 1.1.2017 lähtien merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä seläisessä suomalaisessa aluksessa tekevään työntekijään, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
5 Lausuntopalaute	8
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	10
6.1 Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annettu laki	10
6.2 Merimieseläkelaki	10
7 Voimaantulo	10
LAKIEHDOTUKSET	12
1. Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta.....	12
2. Laki merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta	15
LIITE	17
RINNAKKAISTEKSTIT	17
1. Laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta.....	17
2. Laki merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta	22

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Vuonna 2016 annetussa hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta sekä merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta (HE 145/2016 vp, *vuoden 2016 hallituksen esitys*) esitettiin varustamoille myönnettävän välillisiä työvoimakustannuksia alentavan tuen (miehistötuki) laajentamista merenmittausaluksiin. Muutos toteutettiin meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta annetulla lailla (940/2016). Samalla tehtiin muutoksen toteuttamisen kannalta tarpeelliset muutokset merimieseläkelakiin (1290/2006) merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta annetulla lailla (941/2016). Lakien oli määrä tulla voimaan myöhemmin valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Syynä tähän oli se, että merenmittausalusten saattaminen miehistötukiohjelman piiriin edellytti ennakoilmoitusta Euroopan komissiolle ja komission hyväksynnän saamista muutokselle. Komission antamassa tiedonannossa (2004/C 13/03) määritellään unionin suuntaviivat meriliikenteen valtiontuelle. Komissio hyväksyy jäsenvaltioiden merenkulkua koskevat tukiohjelmat ja valvoo, että jäsenvaltiot noudattavat tukisuuntaviivojen mukaisia ehtoja ja unionin sisämarkkinaoikeutta.

Komissio ei ole hyväksynyt Suomen esittämää muutosta Suomen miehistötukiohjelman laajentamisesta merenmittausaluksiin. Komissiolla ei sinänsä ole Suomen esittämää tukiohjelman muutosta vastaan, mutta komissio katsoo, että Suomen tulisi samalla tehdä muita muutoksia voimassa olevaan miehistötukiohjelmaan. Komissio on 14.12.2012 antamallaan päätöksellä SA. 35110 (2012/N) hyväksynyt Suomen tukiohjelman toistaiseksi voimassa olevaksi. Komission nykyisen tulkinnan mukaan toistaiseksi voimassa olevia tukiohjelmaa ei kuitenkaan voida pitää hyväksyttävänä, vaan tukiohjelma voi käytännössä olla voimassa vain tietyn määräajan kerrallaan, jonka jälkeen jäsenvaltion tulee tarvittaessa hakea komissiolta lupaa tukiohjelman jatkamiselle. Komissio on katsonut, että myös Suomen tukiohjelmaa tulisi muuttaa siten, että se olisi voimassa vain tietyn määräajan.

Komissio pitää uudessa tulkintakäytännössään myös Suomen kansallista lippuvaatimusta Euroopan unionin sisämarkkinoiden vastaisena toimena. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007, *miehistötukilaki*) 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tukea voidaan myöntää vain, jos tukea hakeva alus on ollut merkittynä kauppa-alusluetteloon sen ajan, jolta tukea haetaan sekä myös täyttänyt edellytykset kauppa-alusluetteloon merkitsemisen osalta. Lain 4 §:ssä säädetään edellytyksistä, joiden nojalla Suomessa rekisteröity alus voidaan merkitä kauppa-alusluetteloon. Aluksen on oltava Suomen alusrekisterissä eli Suomen lipun alla ja kauppa-alusluettelossa, jotta se olisi oikeutettu hakemaan miehistötukea. Komission näkemyksen mukaan tällainen kansallinen lippuvaatimus on sisämarkkinaoikeudellisesta näkökulmasta syrjivä, koska se asettaa muiden Euroopan unionin jäsenmaiden lippujen alla kulkevat alukset eriarvoiseen asemaan suomalaisten alusten kanssa. Komission näkemyksen mukaan tukea tulisi myöntää kaikille unionin tai Euroopan talousalueen maiden lippujen alla oleville aluksille, jos muut edellytykset tuen myöntämiselle täyttyvät. Yrityksiä ei voi asettaa eriarvoiseen asemaan kansallisuuden perusteella.

Suomen valtio kävi keskusteluja asiasta parin vuoden ajan komission kanssa ja esitteli asiaa komissiolle myös suullisesti Brysselissä. Komissio kävi samaan aikaan vastaavanlaisia keskusteluja myös muiden EU-jäsenmaiden kanssa, mukaan lukien Ruotsin kanssa. Ruotsi on muuttanut tukiohjelmaansa vuoden 2020 vaihteessa koskemaan myös muiden EU- ja ETA-maiden lippujen alla kulkevia aluksia. Suomen valtio ja komissio eivät ole päässeet yhteisymmärryksen

HE 251/2020 vp

Suomen tukiohjelman muuttamisesta, minkä vuoksi Suomien valtio on vetänyt asiaa koskevan ennakoilmoituksen pois. Tästä johtuen asiaan liittyvät ehdollisesti voimaan saatetut lakimuutokset tulee kumota. On myös mahdollista, että komissio aloittaa jollain aikavälillä oma-aloitteisesti tutkinnan koskien Suomen nykyistä tukiohjelmaa.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä.

Hallituksen esitysluonnos on ollut lausuntokierroksella 4.7.2019-13.9.2019.

Lausunnot pyydettiin 20 eri taholta. Esitys oli myös vapaasti lausuttavana lausuntopalvelu.fi – palvelussa. Lausunnot saatiin yhteensä 9 taholta. Kooste lausunnoista löytyy valtioneuvoston Hankeikkunasta (LVM020:00/2019).

Lausuntokierroksen jälkeen liikenne- ja viestintäministeriö on käynyt asiasta keskustelua sosiaali- ja terveysministeriön kanssa koskien merenmittausaluksilla olevien merimiesten asemaa merimieseläkejärjestelmässä. Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla asiasta on keskusteltu lokakuussa 2020 myös työmarkkinakeskusjärjestöjen kanssa.

Liikenne- ja viestintäministeriö lähetti myös lokakuussa 2020 asiaa koskevan uuden lausunto-pyyntöön Merimieseläkekassalle, Suomen varustamot ry:lle, Meritaito Oy:lle, Suomen merimiesunioni ry:lle, Suomen konepäällystöliitolle ja Suomen laivanpäällystöliitolle. Lausunto-pyyntöissä tiedusteltiin eläkejärjestelmää koskevaa kysymystä. Lausunnot saatiin kaikilta muilta paitsi Suomen laivanpäällystöliitolta.

2 Nykytila ja sen arviointi

Varustamoille myönnettävästä välillisistä työvoimakustannuksia alentavasta tuesta säädetään miehistötukilaissa. Suomi on notifioinut tukiohjelman komissiolle ja tukeen sovelletaan komission päätöstä SA. 35110 (2012/N). Nykyinen miehistötukilaki on ollut voimassa vuodesta 2008 lähtien, jolloin se korvasi ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/1991). Tuen saamisen edellytyksenä on, että alus on merkitty laissa tarkoitettuun kauppa-alusluetteloon ja että alus on tukivuoden aikana toiminut pääasiassa tukeen oikeuttavassa meriliikenteessä. Valtion toteutunut miehistötuki merenkululle oli noin 84,3 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja noin 86,8 miljoonaa euroa vuonna 2019. Vuoden 2019 lopussa kauppa-alusluetteloon oli merkittynä 100 lastialusta ja 16 matkustaja-alusta. Aluksilla työskenteli merimiesammateissa lähes 7 000 merenkulkijaa.

Vuoden 2016 hallituksen esityksessä olleet ja tukiviranomaisen työmäärää vähentäväksi tarkoitettavat uudistukset on saatettu voimaan 1.1.2018 valtioneuvoston asetuksella (1151/2017). Kyseiset muutokset koskivat kauppa-alusluettelossa oloaikaa, toiminta-aikaa, tuen hakemisen määräajan muuttamista, Verohallinnon ja Merimieseläkekassan antamaa todistusta, kielteisestä päätöksestä kuulemista ja takaisinperinnän yhteydessä laskettavaa korkoa jäävät voimaan. Nämä muutokset ovat osaltaan selkeyttäneet ja nopeuttaneet menettelyä ja tasoittaneet vuosittaista työkuorman jakautumista. Muutokset ovat myös helpottaneet osaltaan siirtymistä tukiasioiden käsittelyssä sähköiseen asiointiin.

Edellä mainittuja muutoksia lukuun ottamatta vuoden 2016 hallituksen esityksessä esitetyt muutokset eivät ole tulleet voimaan. Nyt kyseessä olevassa hallituksen esityksessä esitetään, että

miehistötukilain 3 §:stä poistetaan erityisaluksia ja merenmittaustoimintaa koskevat määritelmät. Sama koskee lain 4 §:ää, josta on tarkoitus poistaa erityisaluksia koskeva kohta. Myös tuen myöntämisen yleisiä edellytyksiä koskevasta 10 §:stä esitetään poistettaviksi erityisaluksia koskevat kohdat.

Esityksen valmistelun yhteydessä syksyllä 2019 selvisi, että vaikka laissa 940/2016 ja 941/2016 säädetyt muutokset eivät olleet vielä tulleet voimaan, olivat merenmittausaluksilla työskentelevät merimiehet siirtyneet jo tosiasiallisesti merimieseläkejärjestelmän soveltamisalan piiriin. Esityksen valmistelun yhteydessä on pohdittu, tulisiko merenmittausaluksilla työskentelevien merimiesten kuulua merimieseläkejärjestelmän piiriin ottaen huomioon, että kyse on eläkejärjestelmästä, joka on poikkeus työntekijän eläkejärjestelmään ja jonka kustannusten kattamiseen myös valtio osallistuu. Lähtökohtaisesti merimieseläkelain (1290/2006) soveltamisala tulisi pitää mahdollisimman rajattuna, samalla kuitenkin huomioiden sitä koskeva merenkulun tukipolitiikan konteksti.

Merimieseläkelain 4 §:n mukaan lakia sovelletaan työntekijään, joka tekee merityösopimuksella (756/2011) tarkoitettua työtä ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa, merellä ansiotarkoituksessa toimivassa suomalaisessa pelastus- tai kalastusaluksessa, muunlaisessa suomalaisessa jäänmurtaja-aluksessa kuin satamajäänmurtaajassa, sellaisessa pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevassa suomalaisessa lastialuksessa, hinaajassa tai työntäjässä, joka on merkitty meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan perusteella kauppa-alusluetteloon, ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa, joka on pääasiassa ilman miehistöä vuokrattu ulkomaiselle laivanvarustajalle edellyttäen, että työntekijä on työsuhteessa laivan omistajaan tai tämän käyttämään työnantajaan, ja työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muulla kuin edellä tarkoitetuissa aluksissa.

Merityösopimuslain 1 §:n mukaan lakia sovelletaan sopimukseen, jolla työntekijä sitoutuu henkilökohtaisesti tekemään työtä työnantajan lukuun tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan suomalaisessa aluksessa tai työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muualla. Merityösopimuslain soveltamisalan piirissä on nykyisellään sellaisia työntekijäryhmiä, jotka eivät nykyisin kuulu merimieseläkelain soveltamisalan piiriin. Tällaista toimintaa on työskentely mm. sisävesiliikenteessä, losseilla, yhteysaluksilla sekä rannikko- ja satamahinaajilla. Edellä mainituissa tapauksissa kyse ei ole kuitenkaan ulkomaan meriliikenteestä tai kansainvälisesti kilpaillusta meriliikenteestä, mikä on myös yleinen lähtökohta merimieseläkelain soveltamiselle.

Toiminnan tyypin osalta merenmittaustoiminta voidaan rinnastaa jäänmurtotoimintaan, johon kuuluu toimeksiantojen hoitaminen merellä eikä niinkään säännöllinen liikenne tietyillä reiteillä. Tällä hetkellä jäänmurtaajilla työskentelevät merimiehet kuuluvat sekä merityösopimuslain että merimieseläkejärjestelmän piiriin. Jäänmurtaajat eivät kuitenkaan ole miehistötukilain soveltamisalan piirissä eikä niille siten myönnetä miehistötukea. Koska jäänmurtaajilla harjoitettava toiminta on osittain rinnastettavissa merenmittausaluksilla harjoitettavaan toimintaan ja jäänmurtaajien henkilöstö kuuluu merimieseläkejärjestelmän piiriin, olisi yhdenmukaisempaa, jos myös merenmittausalusten henkilöstö kuuluisi saman eläkejärjestelmän piiriin. Molemmissa tapauksissa on kyse valtion omistamasta toiminnasta ja nykyisin myös samaan konserniin kuuluvista yhtiöistä.

Merenmittausaluksilla sovellettavan eläkelain muuttamista toistamiseen muutaman vuoden sisällä ei myöskään voida pitää perusteltuna ja se saattaisi johtaa vakuutettujen osalta menetyksiin verotuksessa. Merenmittausaluksissa työskentelevien merimiesten palaaminen työeläkejärjestelmän piiriin saattaisi aiheuttaa 13 kuukauden ansioiden joutumisen samalle verovuodelle eli

HE 251/2020 vp

korotetun progression, koska merenkulussa palkat maksetaan yleensä jälkikäteen ja palkat kohdistetaan eläketurvaa laskettaessa edelliselle kuukaudelle. Työeläkejärjestelmässä palkkojen kohdistus ja verotus taas kohdistuvat pääsääntöisesti samalle kuukaudelle. Paluu työeläkejärjestelmän piiriin aiheuttaisi myös työnantajan maksujen osittaisen nousun, koska työnantajan osuus merimieseläkemaksusta (vuonna 2020 yhteensä 11,40 prosenttia palkkasummasta) on hieman alempi kuin työeläkemaksusta (vuonna 2020 yhteensä 16,95 prosenttia palkkasummasta). Mikäli maksuja tarkistettaisiin vielä jälkikäteen, aiheuttaisi se merkittävän lisälaskun merenmittaustoimintaa harjoittavalle varustamoille. Merenmittausalukset ovat joissain EU-maissa merenkulun tuen piirissä ja merimieseläkemaksun alempi taso helpottaisi hieman epä-tervettä kilpailuasetelmaa.

Edellä mainituista syistä johtuen esityksessä ehdotetaan muutettavan merimieseläkelakia siten, että merenmittausaluksilla työskentelevät työntekijät säilyisivät jatkossakin merimieseläkejärjestelmän piirissä. Muutoksen tarkoituksena on tosiasiallisen nykytilan säilyttäminen merimieseläkejärjestelmän osalta.

Hallituksen esitys laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettiin eduskunnalle vuonna 2018 (HE 29/2018 vp) ja laki tuli voimaan 1.1.2020. Uudessa yleislaissa säädetään nykyistä täsmällisemmin hallintoasioita koskevasta oikeudenkäynnistä. Yleislakia sovelletaan oikeudenkäynnissä yleisissä hallintotuomioistuimissa, joita ovat korkein hallinto-oikeus ja alueelliset hallinto-oikeudet, mukaan lukien Ahvenanmaan hallintotuomioistuin (lain 2 §:n 1 momentti). Lakia sovelletaan myös hallintoasian oikeudenkäynnissä vakuutus oikeudessa, markkinaoikeudessa ja työtuomioistuimessa. Lisäksi lakia sovelletaan valitusasioita käsittelemään perustetuissa lautakunnissa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Tässä hallituksen esityksessä on huomioitu edellä mainittu vuoden 2020 alussa voimaan tuleva muutos. Muutoksenhakua koskeva säännös on tarkoitus muuttaa vastamaan uutta yleislakia ja sen säännöksiä. Lakiehdotuksen 27 §:ssä viittaukset hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019).

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on kumota miehistötukilain soveltamisalan laajentamista merenmittausaluksiin koskevat kohdat sekä muuttaa merimieseläkelakia siten, että merenmittausaluksilla työskentelevät merimiehet olisivat merimieseläkejärjestelmän piirissä. Esityksen tavoitteena on myös muuttaa lain muutoksenhakua koskevaa säännöstä siten, että siinä huomioitaisiin 1.1.2020 voimaan tullut hallintoasioiden oikeudenkäyntiä koskeva lakimuutos.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi osa meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lakiin lakimuutoksella 940/2016 tehdyistä ehdollisena voimaan saate- tuista muutoksista. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta annetulla lailla ja merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta annetulla lailla oli tarkoitus hyväksyä merenmittausalukset mukaan tukikelpoisen toiminnan piiriin. Muutokset säädettiin tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella, koska voimassa olevan tukiohjelman

muuttaminen vaatii Euroopan komission hyväksynnän. Suomi lähetti asiasta ennakoilmoituksen Euroopan komissiolle meriliikenteen valtiontukia koskevien suuntaviivojen mukaisesti. Komissio ei kuitenkaan ole hyväksynyt Suomen tukiohjelman muutosta. Tämän vuoksi ehdollisena voimaan saatetut lakimuutokset ehdotetaan kumottavaksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös merimieseläkelain 4 §:ää siten, että merenmittausaluksilla työskentelevät työntekijät säilyisivät merimieseläkelain soveltamisalan piirissä edellä mainitusta lakimuutoksesta huolimatta. Samalla ehdotetaan muutettavaksi laissa olevaa muutoksenhakua koskevaa säännöstä vastaamaan 1.1.2020 alkaen voimassa olevaa oikeustilaa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia valtion talouteen, koska esityksellä ei ole vaikutusta voimassa olevaan tukiohjelmaan tai nykyisiin maksettaviin merimieseläkemaksuihin. Vuoden 2016 hallituksen esityksessä arvioitiin, että tukiohjelman laajentaminen merenmittausaluksiin tulisi lisäämään miehistötuen vuosittaista määräraharahatarvetta 800 000 – 1 100 000 eurolla. Koska merenmittausaluksia koskevaa muutosta ei ole saatettu voimaan, nyt esitettävä muutos ei vaikuttaisi miehistötuen vuosittaiseen määräraharahatarpeeseen. Muutoksella ei myöskään olisi merkittäviä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Kun merenmittaukseen käytettävää alusta ei enää voisi merkitä kauppa-alusluetteloon, tulisi tukiviranomaisen poistaa kauppa-alusluetteloon merkityt viisi alusta luettelosta viran puolesta.

Merenmittausaluksilla työskentelevien työntekijöiden säilymisellä merimieseläkelain mukaan vakuutettaviksi on valtiontaloudellisia vaikutuksia merimieseläkelain mukaisen valtionosuuden osalta. Merimieseläkelain vuoden 2016 alusta voimaan tulleen 152 §:n mukaan valtio on velvollinen maksamaan eläkekassalle vuosina 2016–2020 31 prosenttia ja vuonna 2021 ja sitä myöhemminä vuosina 29 prosenttia niistä mainittuihin kalenterivuosiin kohdistuvista merimieseläkelain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa. Tämä valtion vastuu realisoituu kuitenkin vasta henkilöiden jäädessä aikanaan eläkkeelle.

Ehdotetun muutoksen aiheuttama valtionosuuden kasvun arvioidaan olevan vähäinen, joitain kymmeniä tuhansia euroja, koska merimieseläkejärjestelmään siirtyvien henkilöiden määrä on pieni (n. 50 työntekijää). Esityksellä on tarkoitus säilyttää nykytila merimieseläkelain osalta, vaikka merenmittausaluksia koskevat kohdat poistetaan miehistötukilaista.

Muutoksella ei arvioitaisi olevan vaikutuksia merenmittausaluksilla työskenteleville merimiehille, sillä he ovat jo tosiasiallisesti siirtyneet merimieseläkejärjestelmän piiriin. Merimieseläkejärjestelmää uudistettiin vuonna 2016 siten, että keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää nostettiin merimieseläkejärjestelmässä ja merenkulkijoiden eläketurvaa yhtenäistettiin muiden työntekijöiden työeläketurvan kanssa.

Suomen lipun alla purjehtivien merenmittausalusten kansainvälinen kilpailukyky vaikuttaa suomalaisen merenmittaushenkilöstön työllisyyteen. Vuoden 2016 hallituksen esityksessä arvioitiin, että tukiohjelman laajentaminen merenmittausaluksiin parantaisi suomalaisten merenmittausalusten kilpailukykyä ja turvaisi osaltaan sen, että Suomessa säilyy kansallista merenmittausalusten kilpailukykyä ja suomalaista merenmittausosaamista. Merenmittausalustoiminnalla on merkitystä myös häiriötilanteisiin varautumisen ja maanpuolustuksen kannalta. Koska merenmittausaluksia koskevaa muutosta ei ole saatettu voimaan, nyt esitettävä muutos ei vaikuttaisi suomalaisten merenmittausalusten kansainväliseen kilpailukykyyn. Suomalainen merenmittausalustoiminta on

hankalassa kilpailutilanteessa, esimerkiksi Ruotsiin verrattuna, jossa merenmittaustoiminta on ollut kansallisen tukiohjelman piirissä. Jos merenmittausaluksilla työskentelevät merimiehet jäisivät merimieseläkejärjestelmän piiriin, se alentaisi osittain työnantaja kustannuksia ja tasoitaisi hieman myös kilpailutilannetta, koska työnantajan osuus merimieseläkemaksusta on hie- man alempi kuin työeläkemaksusta.

5 Lausuntopalaute

Lausunnot pyydettiin 20 eri taholta. Esitys oli myös vapaasti lausuttavana lausuntopalvelu.fi – palvelussa. Lausunnot pyydettiin toimittamaan viimeistään 13.9.2019. Lausunto saatiin yhteensä 9 taholta. Lausunnon antoivat seuraavat tahot: Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto, Suomen Merimies-Unioni ry, Merimieseläkekassa, Suomen Varustamot ry, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja valtiovarainministeriö.

Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitolla ei ollut varsinaista lausuttavaa asiassa, kuten ei myöskään Väylävirastolla, joka piti esitystä kuitenkin myönteisenä. Myös Liikenne- ja viestintävirasto ilmoitti, että sillä ei ole asiassa lausuttavaa.

Merimieseläkekassa piti hallituksen esitystä perusteltuna, mutta ehdottaa merimieseläkelain 4 §:n 1 momentin 5 kohtaan seuraavaa muotoilua: ”5) suomalaisessa aluksessa, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainvälisessä meriliikenteessä”. Hallituksen esityksen luonnokseen verrattuna kohdasta on jätetty pois maininta kansainväliselle *kilpailulle alttiista* meriliikenteestä. Perusteluna esitetylle muutokselle Merimieseläkekassa esittää, että käytännössä saattaa olla vaikeaa vetää rajaa kansainväliselle kilpailulle alttiille ja ei-alttiille meriliikenteelle. Lisäksi Merimieseläkekassa kritisoi Euroopan komission vaatimusta tukijärjestelmän muuttamisesta niin sanotusti lippuneutraaliksi, kun nykyisin tukiohjelma on tarkoitettu Suomen lipun alla oleville aluksille. Merimieseläkekassan lausunnon mukaan lippuneutraalisuusvaatimukseen sisältyy ongelmia suhteessa merenkulkijoiden sosiaaliturvan järjestämiseen. Merimieseläkejärjestelmä on sidottu toimintapiiriltään Suomen lippuun. Merimieseläkekassa ei pidä lippuneutraalisuusvaatimuksen toteuttamista järkevänä sen paremmin sosiaaliturvalainsäädännön kuin suomalaisen merenkulun tukemisenkaan kannalta.

Suomen Merimies-Unioni SMU ry yhtyi lausunnossaan Merimieseläkekassan ehdotukseen merimieseläkelain 4 §:n 1 momentin 5 kohdan muuttamisesta niin, että kohdassa ei puhuta kansainväliselle kilpailulle alttiista meriliikenteestä, vaan ainoastaan kansainvälisestä meriliikenteestä. Myös SMU kritisoi komission näkemystä lippuneutraalisuusvaatimuksesta ja myös SMU:n mukaan vaatimuksen soveltaminen johtaisi suuriin ongelmiin merenkulkijoiden sosiaaliturvan järjestämisen osalta. SMU:n lausunnon mukaan lippuneutraalisuusvaatimuksen soveltaminen johtaisi nopeasti siihen, että suomalaiset varustamot liputtaisivat aluksensa ulkomaille ja korvaisivat suuren osan miehistöstä edullisemmalla ulkomaisella työvoimalla. Ulosliputtaminen ja suomalaisten merimiesten korvaaminen ulkomaisella työvoimalla vaikuttaisi SMU:n lausunnon mukaan katastrofaalisesti myös Suomen huoltovarmuuteen. Lopulta SMU totesi, että lippuneutraalisuuden hyväksyminen olisi Suomen osalta vastoin komission merenkulun tukisuuntaviivojen perustavoitteita, joiksi suuntaviivoissa on kirjattu EU:n kauppamerenkulun EU-merenkulkijoiden työllisyyden edistäminen ja säilyttäminen. SMU:n näkemyksen mukaan Suomen tulisi nousta vastustamaan komission virkamiesten vaatimusta lippuneutraalisuuden toteuttamisesta.

Vuoden 2016 hallituksen esityksen tarkoituksena oli tuoda miehistötuen ja merimieseläkelain piiriin vain sellaiset kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä olevat suomalaiset erityisalukset, jotka on merkitty miehistötukilaissa tarkoitettuun kauppa-alusluetteloon. Merimieseläkekassan ja SMU:n ehdotus laajentaisi kyseistä soveltamispiiriä, minkä vuoksi ehdotettua nuotoilua ei ole lausuntojen perusteella päätetty muuttaa.

Suomen Varustamot ry esitti lausunnossaan, että kun miehistötukilakia seuraavan kerran muutetaan, kansainvälisessä toiminnassa olevien merenmittausalusten miehistötuen saanti otetaan uudelleen esille. Suomen Varustamot ry:n näkemyksen mukaan lippurajoituksesta luopuminen ei suoraan aiheuttaisi alusten siirtymistä Suomen lipun alta ETA-lippujen alle. Toisaalta Suomen Varustamot ry katsoo, että lippurajoitus vahvistaisi niiden Suomessa asuvien merenkulkijoiden asemaa, jotka työskentelevät ETA-lippujen alla, eivätkä tällä hetkellä ole suomalaisten työehtosopimusten ja lainsäädännön piirissä.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) nosti lausunnossaan esille sen, että kun merenmittausalusten työntekijät esitettiin tuotavaksi merimieseläkejärjestelmän piiriin hallituksen esityksessä HE 145/2016 vp, STM piti muutosta perusteltuna miehistötukijärjestelmän rakenteen vuoksi. Tätä aiemmin hyväksyttyä perustetta ei voida kuitenkaan enää soveltaa nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä, kun merenmittausalukset eivät olisi miehistötuen piirissä, mutta alusten työntekijät olisivat silti merimieseläkejärjestelmän piirissä. STM katsoi lausunnossaan, että hallituksen esityksestä tulisi käydä tarkemmin ilmi merimieseläkelain mukaisen valtion osuuden suhde miehistötukea koskevaan EU-sääntelyyn. Lisäksi STM katsoi, että ennen asian ratkaisemista tulisi selvittää, kilpailevatko esityksessä tarkoitettujen työntekijöiden työnantajat työntekijän eläkelaisissa (395/2006) tarkoitettujen työnantajien kanssa, jolloin asiassa voi olla merkitystä sillä, että merimieseläkelain mukaiset työnantajan eläkevakuutusmaksut ovat työntekijän eläkelaisissa tarkoitettuja työeläkevakuutusmaksuja matalammat. Lopuksi STM totesi lausunnossaan, että merimieseläkelain mukaan vakuutettavien henkilöiden määrä vaikuttaa myös valtion osuuteen merimieseläkekassan kustannuksista, minkä vuoksi asiassa tulisi selvittää esityksen pitkän aikavälin vaikutukset valtion taloudelle. Esityksen perusteluita ja taloudellisia vaikutuksia on tarkennettu STM:n lausunnon johdosta.

Työ- ja elinkeinoministeriö piti lausunnossaan esitysluonnosta perusteltuna, sillä tukiohjelman laajentamiselle merenmittausaluksiin ei ole saatu komission ennakkohyväksyntää. Työ- ja elinkeinoministeriö totesi myös lausunnossaan pitävänsä huoltovarmuuden näkökulmasta hyvänä, että tukiohjelma voidaan säilyttää nykyisessä muodossaan.

Valtiovarainministeriö nostaa lausunnossaan esille sen, että merenmittausaluksilla työskentelevien työntekijöiden siirtoa merimieseläkelain piiriin perusteltiin vuoden 2016 hallituksen esityksessä sillä, että muutos oli välttämätön tuen maksamisen kannalta. Nämä perustelut valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan poistuvat, kun miehistötukilakia koskevat muutokset kumotaan nyt lausuttavana olevalla esityksellä. Tämän takia liikenne- ja viestintäministeriön tulisi lausunnon mukaan toimittaa selvitys lausuttavana olevan esityksen pitkän aikavälin vaikutuksista valtion taloudelle ennen asian ratkaisemista. Esityksen taloudellisia vaikutuksia on tarkennettu valtiovarainministeriön lausunnon johdosta.

Lausuntokierroksen jälkeen liikenne- ja viestintäministeriö on käynyt asiasta keskustelua sosiaali- ja terveysministeriön kanssa koskien merenmittausaluksilla olevien merimiesten asemaa merimieseläkejärjestelmässä. Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla asiasta on keskusteltu lokakuussa 2020 myös työmarkkinakeskusjärjestöjen kanssa. Keskusteluissa ei ole nähty estettä esitetyle muutokselle.

Liikenne- ja viestintäministeriö lähetti myös lokakuussa 2020 asiaa koskevan uuden lausuntopyynnön Merimieseläkekassalle, Suomen varustamot ry:lle, Meritaito Oy:lle, Suomen merimiesunioni ry:lle, Suomen konepääallystöliitolle ja Suomen laivanpääallystöliitolle. Lausuntopyynnössä tiedusteltiin eläkejärjestelmää koskevaa kysymystä. Lausunnot saatiin kaikilta muilta paitsi Suomen laivanpääallystöliitolta. Kaikki lausunnonantajat katsoivat, että merenmittausaluksilla työskentelevien merimiesten tulisi säilyä merimieseläkelain piirissä.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annettu laki

3 §. Määritelmät. Pykälästä poistettaisiin erityisaluksia koskeva 2 a kohta.

4 §. Aluksen merkitseminen kauppaluetteloon. Pykälästä poistettaisiin erityisaluksia koskeva 1 momentin 4 kohta.

10 §. Tuen myöntämisen yleiset edellytykset. Pykälän 1 momentin 3 kohdasta poistettaisiin erityisaluksia koskeva viittaus.

27 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus kumottuun hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin koskemaan uutta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia. Laki tuli voimaan 1.1.2020. Uudessa yleislaissa säädetään nykyistä täsmällisemmin hallintoasioita koskevasta oikeudenkäynnistä. Yleislakia sovelletaan oikeudenkäynnissä yleisissä hallintotuomioistuimissa, joita ovat korkein hallinto-oikeus ja alueelliset hallinto-oikeudet, mukaan lukien Ahvenanmaan hallintotuomioistuin (lain 2 §:n 1 momentti). Lakia sovelletaan myös hallintoasian oikeudenkäynnissä vakuutus-oikeudessa, markkinaoikeudessa ja työtuomioistuimissa. Lisäksi lakia sovelletaan valitusasioita käsittelemään perustetuissa lautakunnissa siten kuin siitä erikseen säädetään.

6.2 Merimieseläkelaki

4 §. Lain soveltamisalaan kuuluva työntekijä. Merimieseläkelain 4 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että sellaisessa suomalaisessa aluksessa työskentelevät työntekijät, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä, kuuluisivat merimieseläkelain piiriin. Muilta osin momentti säilyy ennallaan.

7 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Merimieseläkelain muutettavaksi ehdotettua 4 §:ää sovellettaisiin 1.1.2017 lähtien työntekijään, joka tekee erityösopimuksella tarkoitettua työtä suomalaisessa aluksessa, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä. Lakia ehdotetaan sovellettavan takautuvasti, koska merenmittausaluksilla työskennelleet merimiehet ovat siirtyneet jo tosiasiallisesti merimieseläkejärjestelmän soveltamisalan piiriin, vaikka laeissa 940/2016 ja 941/2016 säädetyt muutokset eivät olleet vielä tulleet voimaan. Säännöksellä varmistettaisiin kyseisten työntekijöiden jo karttuneiden eläkkeiden säilyminen samanlaisena.

HE 251/2020 vp

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 3, 4, 10 ja 27 § sellaisina kuin ne ovat, 3 § laissa 992/2018, 4 § osaksi laeissa 967/2008, 940/2016 ja 338/2018, 10 § osaksi laissa 940/2016 ja 27 § laissa 994/2015, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;
- 2) *lastialuksella* sellaista alusta, joka ei ole matkustaja-alus;
- 3) *hinaajalla* tai *työntäjällä* sellaista lastialusta, joka on tarkoitettu hinaamiseen tai työntämiseen ja jota pääasiassa käytetään kuljettamiseen;
- 4) *meriliikenteellä* merialueella tapahtuvaa matkustajien tai lastin kuljettamista sekä hinaamista tai työntämistä; pääasiassa satamissa suoritettavat hinaus- tai työntämistoiminnot taikka moottorikäyttöisten alusten avustaminen satamaan eivät ole meriliikennettä;
- 5) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä tai laivaväkeen kuuluvaa tai muuta, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;
- 6) *pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai Suomen aluevesien ulkopuolella mukaan lukien Saimaan kanavan kautta tapahtuva liikenne;
- 6 a) *pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen aluevesillä suomalaisten satamien välillä;
- 7) *tukivuodella* yhtä kalenterivuotta;
- 8) *tukiviranomaisella* Liikenne- ja viestintävirasto;
- 9) *kauppa-alusluettelolla* tukiviranomaisen pitämää luetteloa niistä aluksista, jotka voivat hakea tämän lain mukaista tukea;
- 10) *toiminta-ajalla* sitä osaa kalenterivuodesta, jonka alus on ollut kauppa-alusluettelossa, lukuun ottamatta aluksen telakointiaikoja ja miehittämättömänä satamassa oloa.

4 §

Aluksen merkitseminen kauppa-alusluetteloon

Tukiviranomaisen on hakemuksesta merkittävä kauppa-alusluetteloon sellainen Suomessa rekisteröity:

1) matkustaja-alus, lastialus, hinaaja tai työntäjä, joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä;

2) lastialus, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä;

3) hinaaja tai työntäjä, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä.

Hakemuksen voi tehdä aluksen suomalainen omistaja tai ulkomaisen omistajan Suomeen rekisteröidyllä aluksella varustamotoimintaa harjoittava suomalainen työnantaja.

Alusrekisterinpitäjän Ahvenanmaalla on hakemuksesta merkittävä Ahvenanmaalla alusrekisteriin merkitty alus kauppa-alusluetteloon tässä pykälässä mainituilla edellytyksillä.

10 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tukiviranomaisen tulee myöntää tässä laissa tarkoitettu tuki, jos:

1) alus on ollut merkittynä kauppa-alusluetteloon sen ajan, jolta tukea haetaan ja se on täyttänyt kauppa-alusluetteloon merkitsemisen edellytykset sen ajan, jolta tukea haetaan;

2) aluksen miehistökustannukset on saatettu työmarkkinaosapuolten sopimalla tavalla sellaiselle tasolle, että ne mahdollistavat kansainvälisesti kilpailukykyisen toiminnan meriliikenteessä, kun lisäksi otetaan huomioon tässä laissa tarkoitettu tuki;

3) alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä, tai 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä tai ulkomaan meriliikenteessä;

4) aluksella työskentelevien merenkulkijoiden verot ja työnantajamaksuja on maksettu Suomeen; sekä

5) aluksen miehistökustannusten alentamiseksi ei tukijakson aikana makseta muita kuin tämän lain tai valtion varoista korvattavista merimiesten matkakustannuksista annetun lain (1068/2013) nojalla myönnettäviä tukia.

Säännöllistä matkustajaliikennettä Euroopan unionin satamien välillä harjoittavalla matkustaja-aluksella myönnetään tukea vain Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten osalta.

Hinaajalla ja työntäjällä myönnetään tukea 11 ja 12 §:n mukaisesta tuen määrästä vain osuus, joka vastaa meriliikenteen osuutta tukijaksosta.

Jos aluksen omistajalla tai aluksen muulla varustamotoimintaa harjoittavalla työnantajalla ei rahtaus sopimukseen perustuen ole määräysvaltaa aluksen liikennöintiin sopimusjaksolla, tukea myönnetään myös siltä meriliikenteeksi luettavalta odotusajalta, jonka alus muuten kuin omasta syystä odottaa alukselle määrätyn vähimmäismiehityksen mukaisessa täydessä valmiudessa lastin tai matkustajien kuljetustoimeksiantoa. Hinaajalla ja työntäjällä odotusajalta tukea myönnetään kuitenkin vain osuus, joka vastaa meriliikennepäivien osuutta tukijaksolla.

27 §

Muutoksenhaku

Tukiviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen tuen takaisinperintää koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, tukiviranomaisella on oikeus valittaa hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos hallinto-oikeus on muuttanut tukiviranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

Tukiviranomaisen tämän lain mukaisesti määräämään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

laki merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 4 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 356/2010, 765/2011 ja 941/2016, seuraavasti:

4 §

Lain soveltamisalaan kuuluva työntekijä

Tätä lakia sovelletaan työntekijään, joka tekee merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä:

- 1) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa;
- 2) merellä ansiotarkoituksena toimivassa suomalaisessa pelastus- tai kalastusaluksessa;
- 3) muunlaisessa suomalaisessa jäänmurtaja-aluksessa kuin satamajäänmurtajassa;
- 4) sellaisessa pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevassa suomalaisessa lastialuksessa, hiinaajassa tai työntäjässä, joka on merkitty meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan perusteella kauppa-alusluetteloon;

5) suomalaisessa aluksessa, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä;

6) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa, joka on pääasiassa ilman miehistöä vuokrattu ulkomaiselle laivanvarustajalle edellyttäen, että työntekijä on työsuhteessa laivan omistajaan tai tämän käyttämään työnantajaan; ja

7) työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muulla kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuissa aluksissa.

Tätä lakia sovelletaan myös työntekijään, joka tekee merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä vastaavaa työtä:

1) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa, jonka suomalainen laivanvarustaja on vuokrannut pääasiassa ilman miehistöä edellyttäen, että työntekijä on työsuhteessa laivanvarustajaan tai sen käyttämään muuhun työnantajaan;

2) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa, kun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella;

3) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa edellyttäen, että hän on lähetetty työntekijänä työsuhteessa suomalaisen työnantajaan; ja

4) suomalaisen yhtiön ulkomaisen tytäryhtiön omistamassa ulkomaisessa ulkomaanliikenteeseen käytettävässä aluksessa edellyttäen, että työntekijä on Suomen kansalainen tai Suomessa asuva ja että suomalainen emoyhtiö on antanut eläkekassalle sitoumuksen tai sen hyväksymän vakuuden eläkevakuutusmaksun suorittamisesta; eläkekassan hallitus voi hakemuksesta hyväksyä tämän lain piiriin samoilla edellytyksillä myös muun ulkomaisen yhtiön palveluksessa olevan edellä tarkoitettun työntekijän edellyttäen, että suomalaisilla yhtiöillä on ehdoton määräamisvalta sanotussa yhtiössä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2017 lähtien merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä sellaisessa suomalaisessa aluksessa tekevään työntekijään, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä.

HE 251/2020 vp

Helsingissä 17.12.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

1.

Laki**meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 3, 4, 10 ja 27 § sellaisina kuin ne ovat, 3 § laissa 992/2018, 4 § osaksi laeissa 967/2008, 940/2016 ja 338/2018, 10 § osaksi laissa 940/2016 ja 27 § laissa 994/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;

2) *lastialuksella* sellaista alusta, joka ei ole matkustaja-alus;

2 a) *erityisaluksella alusta, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan;*

3) *hinaajalla* tai *työntäjällä* sellaista lastialusta, joka on tarkoitettu hinaamiseen tai työntämiseen ja jota pääasiassa käytetään kuljettamiseen;

4) *meriliikenteellä* merialueella tapahtuvaa matkustajien tai lastin kuljettamista sekä hinaamista tai työntämistä *taikka erityisaluksen merenmittaustoimintaa*; pääasiassa satamissa suoritettavat hinaus- tai työntämistoiminnot taikka moottorikäyttöisten alusten avustaminen satamaan eivät ole meriliikennettä;

5) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä tai laivaväkeen kuuluvaa tai muuta, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;

6) *pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;

2) *lastialuksella* sellaista alusta, joka ei ole matkustaja-alus;

(kumottaisiin)

3) *hinaajalla* tai *työntäjällä* sellaista lastialusta, joka on tarkoitettu hinaamiseen tai työntämiseen ja jota pääasiassa käytetään kuljettamiseen;

4) *meriliikenteellä* merialueella tapahtuvaa matkustajien tai lastin kuljettamista sekä hinaamista tai työntämistä; pääasiassa satamissa suoritettavat hinaus- tai työntämistoiminnot taikka moottorikäyttöisten alusten avustaminen satamaan eivät ole meriliikennettä;

5) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä tai laivaväkeen kuuluvaa tai muuta, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;

6) *pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan

Voimassa oleva laki

meriliikenteessä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai Suomen aluevesien ulkopuolella mukaan lukien Saimaan kanavan kautta tapahtuva liikenne;

6 a) *pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen aluevesillä suomalaisten satamien välillä;

7) *tukivuodella* yhtä kalenterivuotta;

8) *tukiviranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa;

9) *kauppa-alusluettelolla* tukiviranomaisen pitämää luetteloa niistä aluksista, jotka voivat hakea tämän lain mukaista tukea;

10) *toiminta-ajalla* sitä osaa kalenterivuodesta, jonka alus on ollut kauppa-alusluettelossa, lukuun ottamatta aluksen telakointiaikoja ja miehittämättömänä satamassa oloa.

4 §

Aluksen merkitseminen kauppa-alusluetteloon

Tukiviranomaisen on hakemuksesta merkittävä kauppa-alusluetteloon sellainen Suomessa rekisteröity:

1) matkustaja-alus, lastialus, hinaaja tai työntäjä, joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä;

2) lastialus, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä;

3) hinaaja tai työntäjä, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä;

4) *erityisalus, jonka bruttovetoisuus on vähintään 100 ja joka on katsastettu itämeren-*

Ehdotus

meriliikenteessä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai Suomen aluevesien ulkopuolella mukaan lukien Saimaan kanavan kautta tapahtuva liikenne;

6 a) *pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevalla aluksella* alusta, joka on kalenterivuoden aikana yli puolet toiminta-ajastaan meriliikenteessä Suomen aluevesillä suomalaisten satamien välillä;

7) *tukivuodella* yhtä kalenterivuotta;

8) *tukiviranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa;

9) *kauppa-alusluettelolla* tukiviranomaisen pitämää luetteloa niistä aluksista, jotka voivat hakea tämän lain mukaista tukea;

10) *toiminta-ajalla* sitä osaa kalenterivuodesta, jonka alus on ollut kauppa-alusluettelossa, lukuun ottamatta aluksen telakointiaikoja ja miehittämättömänä satamassa oloa.

4 §

Aluksen merkitseminen kauppa-alusluetteloon

Tukiviranomaisen on hakemuksesta merkittävä kauppa-alusluetteloon sellainen Suomessa rekisteröity:

1) matkustaja-alus, lastialus, hinaaja tai työntäjä, joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä;

2) lastialus, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä;

3) hinaaja tai työntäjä, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä.

(kumottaisiin)

Voimassa oleva laki

liikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä.

Hakemuksen voi tehdä aluksen suomalainen omistaja tai ulkomaisen omistajan Suomeen rekisteröidyillä aluksella varustamotoimintaa harjoittava suomalainen työnantaja.

Alusrekisterinpitäjän Ahvenanmaalla on hakemuksesta merkittävä Ahvenanmaalla alusrekisteriin merkitty alus kauppa-alusluetteloon tässä pykälässä mainituilla edellytyksillä.

10 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tukiviranomaisen tulee myöntää tässä laissa tarkoitettu tuki, jos:

1) alus on ollut merkittynä kauppa-alusluetteloon sen ajan, jolta tukea haetaan ja se on täyttänyt kauppa-alusluetteloon merkitsemisen edellytykset sen ajan, jolta tukea haetaan;

2) aluksen miehistökustannukset on saatettu työmarkkinaosapuolten sopimalla tavalla sellaiselle tasolle, että ne mahdollistavat kansainvälisesti kilpailukykyisen toiminnan meriliikenteessä, kun lisäksi otetaan huomioon tässä laissa tarkoitettu tuki;

3) alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä, tai 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä tai ulkomaan meriliikenteessä, taikka 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu alus on toiminut tukivuoden aikana kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä tai ulkomaan meriliikenteessä;

4) aluksella työskentelevien merenkulkijoiden verot ja työnantajamaksuja on maksettu Suomeen; sekä

5) aluksen miehistökustannusten alentamiseksi ei tukijakson aikana makseta muita kuin tämän lain tai valtion varoista korvatta-

Ehdotus

Hakemuksen voi tehdä aluksen suomalainen omistaja tai ulkomaisen omistajan Suomeen rekisteröidyillä aluksella varustamotoimintaa harjoittava suomalainen työnantaja.

Alusrekisterinpitäjän Ahvenanmaalla on hakemuksesta merkittävä Ahvenanmaalla alusrekisteriin merkitty alus kauppa-alusluetteloon tässä pykälässä mainituilla edellytyksillä.

10 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tukiviranomaisen tulee myöntää tässä laissa tarkoitettu tuki, jos:

1) alus on ollut merkittynä kauppa-alusluetteloon sen ajan, jolta tukea haetaan ja se on täyttänyt kauppa-alusluetteloon merkitsemisen edellytykset sen ajan, jolta tukea haetaan;

2) aluksen miehistökustannukset on saatettu työmarkkinaosapuolten sopimalla tavalla sellaiselle tasolle, että ne mahdollistavat kansainvälisesti kilpailukykyisen toiminnan meriliikenteessä, kun lisäksi otetaan huomioon tässä laissa tarkoitettu tuki;

3) alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä, tai 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä tai ulkomaan meriliikenteessä;

(kumottaisiin)

4) aluksella työskentelevien merenkulkijoiden verot ja työnantajamaksuja on maksettu Suomeen; sekä

5) aluksen miehistökustannusten alentamiseksi ei tukijakson aikana makseta muita kuin tämän lain tai valtion varoista korvatta-

Voimassa oleva laki

vista merimiesten matkakustannuksista annetun lain (1068/2013) nojalla myönnettäviä tukia.

Säännöllistä matkustajaliikennettä Euroopan unionin satamien välillä harjoittavalla matkustaja-aluksella myönnetään tukea vain Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten osalta.

Hinaajalla ja työntäjällä *sekä erityisaluksella* myönnetään tukea 11 ja 12 §:n mukaisesta tuen määrästä vain osuus, joka vastaa meriliikenteen osuutta tukijaksosta.

Jos aluksen omistajalla tai aluksen muulla varustamotoimintaa harjoittavalla työnantajalla ei rahtaussopimukseen perustuen ole määräysvaltaa aluksen liikennöintiin sopimusjaksolla, tukea myönnetään myös siltä meriliikenteeksi luettavalta odotusajalta, jonka alus muuten kuin omasta syystä odottaa alukselle määrätyn vähimmäismiehityksen mukaisessa täydessä valmiudessa lastin tai matkustajien kuljetustoimeksiantoa *tai erityisalus aluksen lajia vastaavaa meriliikennetoimeksiantoa*. Hinaajalla ja työntäjällä *sekä erityisaluksella* odotusajalta tukea myönnetään kuitenkin vain osuus, joka vastaa meriliikennepäivien osuutta tukijaksolla.

27 §

Muutoksenhaku

Tukiviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen tuen takaisinperintää koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ehdotus

vista merimiesten matkakustannuksista annetun lain (1068/2013) nojalla myönnettäviä tukia.

Säännöllistä matkustajaliikennettä Euroopan unionin satamien välillä harjoittavalla matkustaja-aluksella myönnetään tukea vain Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten osalta.

Hinaajalla ja työntäjällä myönnetään tukea 11 ja 12 §:n mukaisesta tuen määrästä vain osuus, joka vastaa meriliikenteen osuutta tukijaksosta.

Jos aluksen omistajalla tai aluksen muulla varustamotoimintaa harjoittavalla työnantajalla ei rahtaussopimukseen perustuen ole määräysvaltaa aluksen liikennöintiin sopimusjaksolla, tukea myönnetään myös siltä meriliikenteeksi luettavalta odotusajalta, jonka alus muuten kuin omasta syystä odottaa alukselle määrätyn vähimmäismiehityksen mukaisessa täydessä valmiudessa lastin tai matkustajien kuljetustoimeksiantoa. Hinaajalla ja työntäjällä odotusajalta tukea myönnetään kuitenkin vain osuus, joka vastaa meriliikennepäivien osuutta tukijaksolla.

27 §

Muutoksenhaku

Tukiviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen tuen takaisinperintää koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

HE 251/2020 vp

Voimassa oleva laki

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, tukiviranomaisella on oikeus valittaa hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos hallinto-oikeus on muuttanut tukiviranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

Tukiviranomaisen tämän lain mukaisesti määräämään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Ehdotus

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, tukiviranomaisella on oikeus valittaa hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos hallinto-oikeus on muuttanut tukiviranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

Tukiviranomaisen tämän lain mukaisesti määräämään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 4 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 356/2010, 765/2011 ja 941/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Lain soveltamisalaan kuuluva työntekijä

Lain soveltamisalaan kuuluva työntekijä

Tätä lakia sovelletaan työntekijään, joka tekee merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä:

1) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa;

2) merellä ansiotarkoituksessa toimivassa suomalaisessa pelastus- tai kalastusaluksessa;

3) muunlaisessa suomalaisessa jäänmurtaja-aluksessa kuin satamajäänmurtajassa;

4) sellaisessa pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevassa suomalaisessa lastialuksessa, hinaajassa tai työntäjässä, joka on merkitty meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan perusteella kauppa-alusluetteloon;

5) sellaisessa kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä olevassa suomalaisessa erityisaluksessa, joka on merkitty meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella kauppa-alusluetteloon;

6) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa, joka on pääasiassa ilman miehistöä vuokrattu ulkomaiselle laivanvarustajalle edellyttäen, että työntekijä on työsuhteessa laivan omistajaan tai tämän käyttämään työnantajaan; ja

7) työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muulla kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuissa aluksissa.

Tätä lakia sovelletaan myös työntekijään, joka tekee merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä vastaavaa työtä:

Tätä lakia sovelletaan työntekijään, joka tekee merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä:

1) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa;

2) merellä ansiotarkoituksessa toimivassa suomalaisessa pelastus- tai kalastusaluksessa;

3) muunlaisessa suomalaisessa jäänmurtaja-aluksessa kuin satamajäänmurtajassa;

4) sellaisessa pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevassa suomalaisessa lastialuksessa, hinaajassa tai työntäjässä, joka on merkitty meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan perusteella kauppa-alusluetteloon;

5) suomalaisessa aluksessa, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä;

6) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa, joka on pääasiassa ilman miehistöä vuokrattu ulkomaiselle laivanvarustajalle edellyttäen, että työntekijä on työsuhteessa laivan omistajaan tai tämän käyttämään työnantajaan; ja

7) työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muulla kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuissa aluksissa.

Tätä lakia sovelletaan myös työntekijään, joka tekee merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä vastaavaa työtä:

Voimassa oleva laki

1) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa, jonka suomalainen laivanvarustaja on vuokrannut pääasiassa ilman miehistöä edellyttäen, että työntekijä on työsuhteessa laivanvarustajaan tai sen käyttämään muuhun työnantajaan;

2) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa, kun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella;

3) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa edellyttäen, että hän on lähetettynä työntekijänä työsuhteessa suomalaiseen työnantajaan; ja

4) suomalaisen yhtiön ulkomaisen tytäryhtiön omistamassa ulkomaisessa ulkomaanliikenteeseen käytettävässä aluksessa edellyttäen, että työntekijä on Suomen kansalainen tai Suomessa asuva ja että suomalainen emoyhtiö on antanut eläkekassalle sitoumuksen tai sen hyväksymän vakuuden eläkevakuutusmaksun suorittamisesta; eläkekassan hallitus voi hakemuksesta hyväksyä tämän lain piiriin samoilla edellytyksillä myös muun ulkomaisen yhtiön palveluksessa olevan edellä tarkoitetun työntekijän edellyttäen, että suomalaisilla yhtiöillä on ehdoton määräämisvalta sanotussa yhtiössä.

Ehdotus

1) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa, jonka suomalainen laivanvarustaja on vuokrannut pääasiassa ilman miehistöä edellyttäen, että työntekijä on työsuhteessa laivanvarustajaan tai sen käyttämään muuhun työnantajaan;

2) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa, kun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella;

3) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa edellyttäen, että hän on lähetettynä työntekijänä työsuhteessa suomalaiseen työnantajaan; ja

4) suomalaisen yhtiön ulkomaisen tytäryhtiön omistamassa ulkomaisessa ulkomaanliikenteeseen käytettävässä aluksessa edellyttäen, että työntekijä on Suomen kansalainen tai Suomessa asuva ja että suomalainen emoyhtiö on antanut eläkekassalle sitoumuksen tai sen hyväksymän vakuuden eläkevakuutusmaksun suorittamisesta; eläkekassan hallitus voi hakemuksesta hyväksyä tämän lain piiriin samoilla edellytyksillä myös muun ulkomaisen yhtiön palveluksessa olevan edellä tarkoitetun työntekijän edellyttäen, että suomalaisilla yhtiöillä on ehdoton määräämisvalta sanotussa yhtiössä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2017 lähtien merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä sellaisessa suomalaisessa aluksessa tekevään työntekijään, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä.